กพร. เศรษฐกิจปริทรรศน์

(DPIM Economic Review)

ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ฉบับที่ ๘ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐

หน้า

สภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ๑

ข่าวสารเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในประเทศ ๒

ข่าวสารเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานต่างประเทศ ๔

ราคาสินค้าแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่น่าสนใจ ๗

การค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ ๙

Econ Focus : การแบ่งปันผลประโยชน์ในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ๑๐

สาระน่ารู้

- ปูนปลาสเตอร์ ๑๒

กลุ่มวิชาการเศรษฐกิจ (ว.ศ.)
สำนักเหมืองแร่และสัมปทาน (สรส.)
โทร ๐๒ ๒๐๒ ๓๖๗๒ - ๓

ความคิดเห็นที่ปรากฏใน กพร. เศรษฐกิจปริทรรศน์ เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละคน มิได้สะท้อนถึงความเห็นของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) แต่อย่างใด http://www1.dpim.go.th/ppr/paper.php

ภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนเมษายน 2560

นางสาวรักเร่ เกลื่อนเมฆ

ภาพรวม

เศรษฐกิจไทยในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ขยายตัวต่อเนื่องจากเดือนก่อน โดยการส่งออกยังขยายตัวในหลายหมวดสินค้า เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวที่ขยายตัวดีสอดคล้องกับอุปสงค์ต่างประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ด้านการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวจากหมวดบริการเป็นสำคัญ ขณะที่การลงทุนภาคเอกชนยังทรงตัวจากเดือนก่อน อย่างไรก็ตาม การผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวตามการผลิตหมวดยานยนต์ ขณะที่การใช้จ่ายภาครัฐโดยเฉพาะรายจ่ายลงทุนหดตัว หลังจากเร่งเบิกจ่ายในช่วงที่ผ่านมา

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอตัวลงตามราคาอาหารสดเป็นสำคัญ สำหรับอัตราการว่างงานที่ปรับฤดูกาลทรงตัวจากเดือนก่อน ขณะที่ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลต่อเนื่องตามรายรับจากภาคการส่งออกและภาคการท่องเที่ยว

การใช้จ่ายในประเทศ (% การเปลี่ยนแปลง)

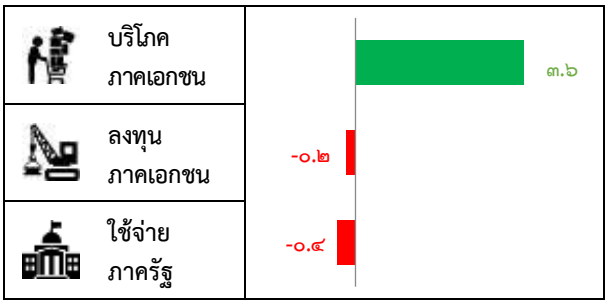

การผลิต (% การเปลี่ยนแปลง)

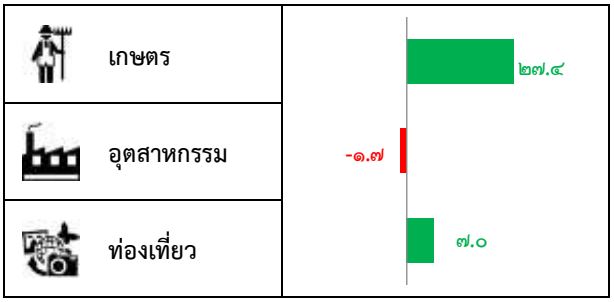

การค้าระหว่างประเทศ (มูลค่า : ล้านบาท)

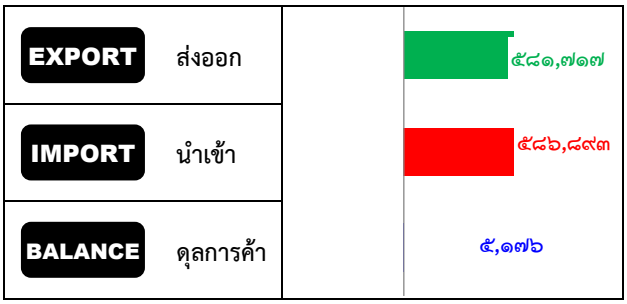

อัตราแลกเปลี่ยน

ดอลลาร์สหรัฐฯ	๓๔.๔๕	(แข็งค่า)
ปอนด์สเตอร์ลิง	๔๔.๕๒	(อ่อนค่า)
ยูโรโซน	๓๘.๐๗	(อ่อนค่า)
เยน (ต่อ ๑๐๐ เยน)	๓๐.๗๑	(แข็งค่า)
ดัชนีค่าเงินบาท	๑๐๙.๗๐	(แข็งค่า)

อัตราเงินเฟ้อ (% การเปลี่ยนแปลง)

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	๐.๐๔	(ลดลง)
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	๐.๔๖	(เพิ่มขึ้น)

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๒. กระทรวงพาณิชย์
๓. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๔. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ข่าวเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในประเทศ

โดย นายจรินทร์ ชลไพศาล

“กะปงแกรนด์แคนยอน” เหมืองแร่ดีบุกเก่า แลนมาร์คท่องเที่ยวแห่งใหม่ในพังงา

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางไปชมความงามที่แกรนด์แคนยอนแห่งใหม่ของประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ ๓ ตำบลเหมาะ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา

ทั้งนี้ กะปงแกรนด์แคนยอน เกิดจากการทำเหมืองแร่ในอดีต ที่มีการขุดหาแร่ดีบุกด้วยระบบเหมืองฉีด จึงทำให้มีกองทรายอยู่เป็นจำนวนมาก และบางส่วนถูกน้ำกัดเซาะยุบตัว และพังทลายของหน้าดินตามธรรมชาติในเวลาต่อมา เกิดเป็นรูปร่างแปลกตาบนพื้นที่กว่า ๕๐ ไร่ ซึ่งถือเป็นประติมากรรมธรรมชาติที่มีความแปลกตา บางแห่งมีกองทรายเป็นภูเขาสูง-ต่ำไม่เท่ากัน และกลายเป็นทางเดินเล็กๆ เพื่อให้ลัดเลาะ และเดินขึ้นไปบนยอดเขา ซึ่งหากมองลงมาจะสังเกตเห็นถึงน้ำตกขนาดเล็ก ไหลลงเป็นลำธารขนาดใหญ่ทอดยาวจนสุดสายตา เป็นที่น่าประทับใจของนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือน

ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

"ฮิวมัสล้านปี" จากเหมืองแม่เมาะ สร้างรายได้สู่ชุมชน

นายสนั่น ใจงาม ผู้อาศัยอยู่ในตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และได้นำลิโอนาร์ไดต์ ที่เกิดจากซากพืชย่อยสลายมาหลายล้านปีมาใช้ประโยชน์ ประกอบกับได้รับการสนับสนุนจาก การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และเทศบาลตำบลแม่เมาะ จึงสามารถตั้งโรงงานผลิตสารปรับปรุงดินฮิวมัสซึ่งเกิดจากส่วนผสมหลัก ๖ ชนิดคือ ดินลิโอนาร์ไดต์ โดโลไมต์ ยิปซัม ฟอสเฟต ซีโอไลต์ และน้ำหมักชีวภาพ ที่ล้วนมาจากธรรมชาติ ทำให้เป็นมิตรต่อผลผลิตทางการเกษตรทุกชนิด

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนี้ได้ช่วยให้เกษตรกรช่วยไทยประหยัดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยบำรุงดิน และเปิดรับผู้แทนจำหน่ายทั่วประเทศ ผู้สนใจสอบถามข้อมูล หรือสั่งซื้อสามารถเยี่ยมชมโรงงานได้ที่ บริเวณเยื้องกับโรงเรียนแม่เมาะวิทยา หยุดทุกวันอาทิตย์ หรือ ติดต่อคุณนนท์ โทร ๐๘๘-๔๑๕-๙๔๖๘ หรือ ๐๘๖-๓๗๓-๗๕๐๗

ที่มา : www.dailynews.co.th วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

LANNA คาดกำไรปี ๖๐ เพิ่มตามผลผลิตและราคาถ่านหิน เตรียมงบ ๔-๖ พันล้าน ซื้อเหมืองถ่านหินเพิ่ม

นายสีหศักดิ์ อารีราชการัณย์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ.ลานนารีซอร์สเซส (LANNA) คาดว่ากำไรสุทธิปี ๒๕๖๐ จะทำได้ดีกว่าระดับ ๒๗๑ ล้านบาทในปีก่อน ตามปริมาณการผลิตและราคาขายถ่านหินที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน รวมถึงราคาถ่านหินที่เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับประมาณ ๘๐-๘๒ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากประมาณ ๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน ในปีก่อน

นายสีหศักดิ์ เปิดเผยว่า บริษัทเตรียมงบลงทุนราว ๔-๖ พันล้านบาทในช่วง ๕ ปีเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ เพื่อรองรับการลงทุนซื้อเหมืองถ่านหินและพัฒนาโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด ๒๐๐ เมกะวัตต์ในอินโดนีเซีย ซึ่งทั้ง ๒ โครงการจะมีความชัดเจนในปีนี้

ทั้งนี้ เหมืองแห่งแรก มีปริมาณสำรอง ๓๐-๓๕ ล้านตัน มีปริมาณถ่านหินที่มีค่าความร้อนมากกว่า ๔,๐๐๐ กิโลแคลอรี่ต่อกิโลกรัม และเหมืองแห่งที่สอง เป็นแหล่งถ่านหินที่มีความร้อนต่ำกว่า ๔,๐๐๐ กิโลแคลอรี่ต่อกิโลกรัม แต่มีปริมาณสำรองประมาณ ๖๐๐ ล้านตัน รวมถึงยังมีโรงไฟฟ้าขนาดไม่ใหญ่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย

ปัจจุบัน LANNA มีฐานการผลิตและจัดจำหน่ายถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย โดยถือหุ้นร้อยละ ๕๕ ในเหมือง Lanna Harita Indonesia (LHI) และถือหุ้นร้อยละ ๖๕ ในเหมือง Singlurus Pratama (SGP) ขณะเดียวกันยังถือหุ้นร้อยละ ๕๑ ใน บมจ.ไทยอะโกร เอ็นเนอร์ยี่ (TAE) ซึ่งทำธุรกิจเอทานอลด้วย โดยในปีที่ผ่านมาธุรกิจถ่านหินทำกำไรได้ในสัดส่วนประมาณร้อยละ ๔๒ และเอทานอลมีสัดส่วนกำไรประมาณร้อยละ ๓๒ ส่วนกำไรที่เหลือมาจากส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทร่วมและรายได้อื่น

ที่มา : สำนักข่าวอินโฟเควสท์ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐

กพช. สั่งปรับ"แผนพีดีพี"ใหม่

พล.อ.อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เปิดเผยว่า ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ได้สั่งการให้ปรับแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย ๒๕๕๘-๗๙ หรือแผนพีดีพี ๒๐๑๕ ใหม่ ภายหลังจากแนวทางการบริหารจัดการก๊าซในอ่าวไทย ในส่วนของแหล่งบงกช กับเอราวัณยังมีข้อสรุปไม่ชัดเจน เพราะยังไม่สามารถเปิดประมูลรอบใหม่ได้ และยังไม่สามารถก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินเทคโนโลยีสะอาดได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตไฟฟ้าของประเทศคิดเป็นพลังงานฟ้าสูงถึง ๑๓,๖๒๓ ล้านหน่วย หรือเทียบเท่ากับโรงก๊าซธรรมชาติ ขนาด ๑,๗๐๐ เมกะวัตต์ ดังนั้น จึงต้องหาแนวทางใหม่มารองรับสถานการณ์แทน ไม่เช่นนั้น ไม่สามารถรองรับปัญหา วิกฤติก๊าซธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๔-๖๖ ได้

พล.อ.อนันตพร เปิดเผยว่า กพช. ให้เวลาปรับแผนพีดีพีใหม่ ๕-๖ เดือน หรือต้องมีข้อสรุปที่ชัดเจนให้ได้ภายในปี ๒๕๖๐ นี้ เพื่อให้ได้ข้อยุติและตัดสินใจได้ว่าจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อรองรับวิกฤติก๊าซธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นในอีก ๔-๕ ปีข้างหน้า

ที่มา : www.dailynews.co.th วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

อุตสาหกรรมเหมืองแร่ต่างประเทศ

โดย นางสาวภิติพันธ์ อินมูล (pitinan@dpim.go.th)

การผลิตเหล็กของโลกเข้าสู่ภาวะคงที่ในรอบ ๒ ทศวรรษ

สมาคมเหล็กโลก เปิดเผยข้อมูลผลผลิตเหล็กทั่วโลกในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗ ปริมาณการผลิต ๔๑๐.๕ ล้านตัน ซึ่งมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในทุกภูมิภาคของโลก และคาดการณ์ว่าการผลิตเหล็กในจีน ซึ่งครองส่วนแบ่งเกือบครึ่งหนึ่งของผลผลิตรวมในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖ จากปีก่อน ในขณะที่อินเดียซึ่งเป็นผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่เป็นอันดับสามของโลก มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๗ ปริมาณการผลิต ๒๕.๘ ล้านตันในไตรมาสที่ ๑ ประกอบกับการผลักดันด้านโครงสร้างพื้นฐานของอินเดียจะช่วยให้โรงงานถลุงเหล็กในภูมิภาคนี้มีการเติบโตในช่วง ๑๐ ปีนี้ โดยอินเดียอาจมีการเติบโตแซงหน้าญี่ปุ่นในเร็ว ๆ นี้ แม้ว่าผลผลิตของญี่ปุ่นจะเพิ่มมากขึ้นก็ตาม

ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘ ในไตรมาสที่ ๑ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดจากจีนที่กระตุ้นให้ผลผลิตในประเทศเพิ่มขึ้น รวมถึงเป็นผลจากนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานของประธานาธิบดีโดนัลทรัมพ์ และการสร้างโรงถลุงเหล็กแห่งใหม่ที่รัฐอาคันซอร์เมื่อปลายปีที่แล้วอีกด้วย

ส่วนในตลาดยุโรปการผลิตเหล็กมีการเติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๖.๗ ในเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลให้อัตราการเติบโตในไตรมาสแรกของปี ๒๐๑๗ มีอัตราการเติบโตถึงร้อยละ ๓.๘ แต่ถึงแม้ว่าการเติบโตของอุตสาหกรรมเหล็กจะดูสดใสในปี ๒๕๖๐ แต่ก็เป็นการเติบโตอย่างช้าๆ

นาย Edwin Basson ผู้อำนวยการสมาคมเหล็กโลก กล่าวว่า กำลังการผลิตเหล็กในตลาดโลกที่มีอยู่ประมาณ ๒.๔ พันล้านตัน น่าจะเพียงพอสำหรับความต้องการใช้จนถึงปี ๒๕๗๘ ซึ่งความต้องการใช้เหล็กที่มากขึ้นของประเทศกำลังพัฒนาจะชดเชยความต้องการในระบบเศรษฐกิจให้คงที่ ซึ่งหมายความว่า ความต้องการโดยรวมในตลาดโลกจะยังคงที่ต่อไปอีกเกือบ ๒๐ ปีข้างหน้า

ที่มา : www.mining.com วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

อินโดนีเซียตั้งเป้าส่วนแบ่งตลาดส่งออกนิกเกิล ๑๐% ภายในปี ๒๐๒๐

อินโดนีเซียตั้งเป้าที่จะผลิตนิกเกิลให้ได้ปีละ ๔ ล้านตัน ภายในปี ๒๕๖๓ ซึ่งปริมาณการผลิตระดับนี้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐ ของความต้องการทั่วโลกที่มีอยู่ ๔๐ ล้านตันต่อปี

นาย I Gusti Putu Suryawirawan อธิบดีกรมโลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ การขนส่งและอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงอุตสาหกรรม ของอินโดนีเซีย กล่าวว่าอินโดนีเซียมีโครงการสร้างโรงงานถลุงนิกเกิล ๓๒ โครงการ ในนิคมอุตสาหกรรม ๑๔ แห่ง ซึ่งคาดว่าภายในปี ๒๕๖๓ อินโดนีเซียจะสามารถผลิตนิกเกิลได้ถึง ๔ ล้านตันต่อปี โดยโครงการสร้างโรงถลุงนิกเกิลทั้ง ๓๒ โครงการ จะทำให้เกิดการจ้างแรงงานประมาณ ๒๓,๐๐๐ คน ซึ่งการดำเนินโครงการเป็นการร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยและศูนย์อาชีวศึกษา เพื่อเตรียมสร้างแรงงานที่มีความชำนาญเข้าสู่ระบบต่อไป

ที่มา : http: en.tempo.co วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

รัฐบาลอาร์เจนตินา เตรียมผ่านกฎหมายแร่ฉบับใหม่

เจ้าหน้าที่แห่งสหภาพแรงงานอุตสาหกรรมประเทศอาร์เจนตินา ได้คาดการณ์ว่า การลงนามข้อตกลงในการทำเหมืองแร่แห่งชาติ ที่จะรวมเอากฎหมายทั้งหมดที่มีอยู่ให้เป็นฉบับเดียว จะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของประเทศ หลังจากที่ครั้งหนึ่งอาร์เจนตินาเคยเป็นจุดหมายของนักลงทุนเหมืองแร่ แต่ภายหลังไม่ได้รับความสนใจ และหันไปสนใจลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านอย่างชิลีและเปรู ที่มีปริมาณสำรองแร่จำนวนมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นแร่ทองแดง ทอง เงิน และสังกะสี

ปัจจุบันนี้ กฎหมายควบคุมการทำเหมืองแร่ของท้องถิ่น ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดความยุ่งยากเท่านั้น แต่ยังมีความแตกต่างกัน ซึ่งใน ๗ จังหวัด จาก ๒๓ จังหวัดของอาร์เจนตินา มีกฎห้ามใช้ไซยาไนด์อย่างเด็ดขาดเนื่องจากมีความกังวลด้านสิ่งแวดล้อม

นับตั้งแต่ประธานาธิบดี Mauricio Macri เข้ารับตำแหน่งในปลายปี ๒๕๕๘ ก็ได้มีการกำหนดมาตรการเพื่อฟื้นฟูอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของประเทศ มาตรการแรกคือการลดภาษีร้อยละ ๕ ให้กับบริษัทที่ประกอบธุรกิจเหมืองแร่และพลังงาน โดยมาตรการนี้เริ่มใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ปีที่แล้ว นอกจากนั้นยังยกเลิกข้อห้ามที่ห้ามไม่ให้บริษัทเหมืองแร่ต่างชาติส่งผลกำไรจากการประกอบธุรกิจในประเทศออกนอกอาร์เจนตินา และภายใต้การบริหารของประธานาธิบดี Mauricio Macri ซึ่งกำลังจะผ่านกฎหมายเหมืองแร่ โดยหวังว่ากฎหมายแร่ฉบับใหม่นี้จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของประธานาธิบดีที่ต้องการให้เกิดการลงทุนในภาคเหมืองแร่เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า หรือเกิดการลงทุนเพิ่ม ๒๕,๐๐๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ฯ ภายใน ๘ ปี

ก่อนหน้านี้ภายใต้การบริหารของประธานาธิบดี Cristina Fernandez ประธานาธิบดีคนก่อนหน้า อาร์เจนตินามีการลงทุนด้านเหมืองแร่เพียง ๑๐,๐๐๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๘ ในขณะที่ในช่วงเวลาเดียวกันการลงทุนด้านเหมืองแร่ในชิลี และเปรูมีมากถึง ๘๐,๐๐๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๕๒,๐๐๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

ที่มา: www.mining.com วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

First Quantum จะเปิดทำการเหมืองทองแดงในปานามา

ภาพการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของเหมือง Cobre Panama เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๖

บริษัทเหมืองแร่ First Quantum ของแคนาดาเตรียมเปิดดำเนินการโครงการเหมืองแร่ทองแดงขนาดใหญ่ Cobre Panama มูลค่า ๕,๔๘๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ในปานามา ซึ่งจะเริ่มทำการผลิตทองแดงในปลายทศวรรษนี้

นาย Mike Christie ผู้อำนวยการบริษัท First Quantum global exploration ได้กล่าวในการประชุม Paydirt Latin America Downunder ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองเพิร์ธ ของออสเตรเลีย ว่าในปีนี้บริษัทใช้เงินลงทุนไปกว่า ๑,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการพัฒนาโครงการก่อสร้างเหมืองที่อยู่ห่างจากเมืองปานามาไปทางตะวันตกประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลแคริบเบียนประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันโครงการนี้แล้วเสร็จไปกว่าร้อยละ ๕๐ และจะเริ่มทำการผลิตภายในปี ๒๕๖๒

ในขณะที่ บริษัทเหมืองแร่ที่โตรอนโตวางแผนที่จะลงทุนเพิ่มในอนาคตอีก ๘๓๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๑ และ ๑๑๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งคาดว่าเหมืองแห่งนี้จะมีกำลังการผลิตทองแดงเต็มที่ ๓๒๐,๐๐๐ ตันต่อปี ซึ่งจะทำให้ ปริมาณผลผลิตรวมของ First Quantum มีมากถึง ๙๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี ส่งผลให้บริษัทเป็นผู้ผลิตทองแดงรายใหญ่ติดอันดับ ๑ ใน ๖ ของโลก

ทั้งนี้ ปานามาจะได้รับผลประโยชน์จากการทำเหมือง โดยคาดว่าจะทำให้มีการส่งออกมูลค่ากว่า ๒,๐๐๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ในระยะเวลา ๓๔ ปี ของการทำเหมือง หรือเท่ากับร้อยละ ๔ ของ GDP

โดยโครงการ Cobre Panama จะช่วยสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ทำให้เกิดการจ้างงานถึง ๗,๐๐๐ ตำแหน่ง ในช่วงระหว่างก่อสร้าง และมีการจ้างแรงงาน ๒,๕๐๐ คน เมื่อเปิดดำเนินการ ซึ่งบริษัท First Quantum เปิดดำเนินกิจการเหมืองแร่ทั้งในออสเตรเลีย แซมเบีย มอริเตเนีย ตุรกี สเปน และฟินแลนด์ ทั้งนี้ ยังมีโครงการที่จะพัฒนาทำเหมืองอีก ๒ โครงการในลาตินอเมริกา คือ เหมือง Haquira ใน เปรู และเหมือง Taca Taca ในอาร์เจนตินา แต่ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะเลือกทำการพัฒนาเหมืองใดก่อน

ที่มา: www.mining.com วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

จีนวางแผนสร้างเมืองเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งใหม่ และจะทำให้เกิดความต้องการใช้เหล็กและทองแดงเพิ่มขึ้น

เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ประธานาธิบดี สีจิ้นผิง ของจีน ได้ประกาศแผนการพัฒนาพื้นที่เมืองเซียงอาน (Xiongan) ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบท โดยเมืองเซียงอานตั้งอยู่ห่างจากกรุงปักกิ่งไปทางทิศใต้ประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร และอยู่ใกล้กับเมืองท่าเทียนจิน การสร้างเมืองใหม่นี้เพื่อให้เป็นศูนย์กลาง (Hub) ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีพื้นที่ครอบคลุมถึง ๒,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งใหญ่เป็นสามเท่าของมหานครนิวยอร์ค โดยเมืองใหม่เซียงอาน (Xiongan New Area) ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในกรุงปักกิ่ง ซึ่งมีปัญหาความแออัด มลภาวะ และการจราจรที่ติดขัด นอกจากนี้ รัฐบาลกลางของจีนจะทำการย้ายสำนักงานรัฐวิสาหกิจหลายแห่งรวมถึงมหาวิทยาลัยไปตั้งอยู่ที่เมืองใหม่อย่าง มหานครเซียงอานที่เชื่อมต่อกับเมืองท่าเทียนจิน และจะสามารถเติบโตได้เทียบเท่าเมืองเซินเจิ้น ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกที่ตั้งอยู่ที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำ Pearl และเมืองเซียงไฮ้ ที่ตั้งอยู่ที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซี

Wood Mackenzia ได้ประเมินผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุนที่เซียงอานครั้งนี้ ซึ่งจะใช้เงินลงทุนมากกว่า ๕๘๐,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในระยะเวลา ๒๐ ปี โดยในระยะเริ่มต้น เซียงอานต้องให้ความสำคัญในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเทียบเท่ากับการสร้างใหม่ การเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมและประชาชนไปสู่เซียงอานจะทำให้เกิดความต้องการ การก่อสร้างที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งตามแผนพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่สำหรับการพาณิชย์ต่อหัวจะมีขนาดที่ใหญ่ขึ้นมากกว่ากรุงปักกิ่ง และความต้องการที่เพิ่มขึ้นนี้จะช่วยกระตุ้นความต้องการอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในครัวเรือนด้วยเช่นกัน โดยเชื่อว่าการเพิ่มขึ้นของความต้องการจะเกิดขึ้นภายใน ๑ – ๓ ปีนี้ แม้ว่าการพัฒนาพื้นที่เซียงอานในช่วงแรกจะใช้ระยะเวลาอย่างน้อย ๑๐ ปี ซึ่งถ้าการพัฒนาพื้นที่เซียงอานประสบความสำเร็จในระดับเดียวกับการพัฒนาเมืองปินไห่ (Binhai) ได้มีการคาดการณ์ว่าเมืองใหม่เซียงอานจะมีความต้องการใช้โลหะเหล็กเพิ่มขึ้นถึง ๒๐๐,๐๐๐ ตัน อะลูมิเนียม ๔๐๐,๐๐๐ ตัน และทองแดง ๒๕๐,๐๐๐ ตัน ในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปี

ที่มา: www.mining.com วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ราคาสินค้าแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่น่าสนใจ

โดย นางสาวรักเร่ เกลื่อนเมฆ

Non-Ferrous Metals (source: www.lme.com)

อะลูมิเนียม (Primary Aluminium)

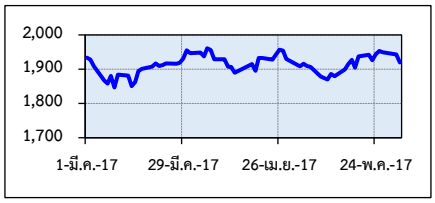

USD/Ton	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	1,930.61	1,913.68
ราคาสูงสุด	1,961.00	1,953.50
ราคาต่ำสุด	1,889.75	1,869.75

ทองแดง (Copper)

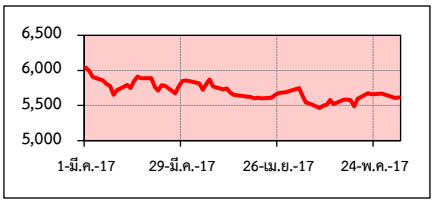

USD/Ton	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	5,697.37	5,591.11
ราคาสูงสุด	5,870.25	5,746.25
ราคาต่ำสุด	5,600.25	5,490.00

ตะกั่ว (Lead)

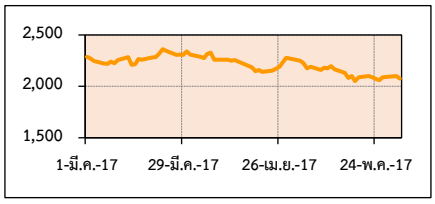

USD/Ton	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	2,230.78	2,131.16
ราคาสูงสุด	2,327.25	2,249.50
ราคาต่ำสุด	2,141.50	2,051.50

นิกเกิล (Nickel)

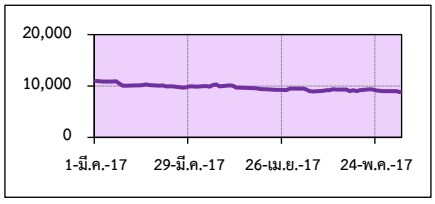

USD/Ton	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	9,664.86	9,150.96
ราคาสูงสุด	10,317.50	9,482.50
ราคาต่ำสุด	9,980.00	8,807.50

ดีบุก (Tin)

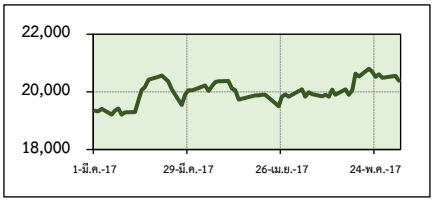

USD/Ton	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	19,981.95	20,222.14
ราคาสูงสุด	20,375.00	20,802.50
ราคาต่ำสุด	19,500.00	19,835.00

สังกะสี (Zinc)

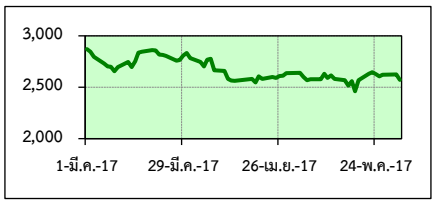

USD/Ton	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	2,632.50	2,589.78
ราคาสูงสุด	2,776.50	2,659.00
ราคาต่ำสุด	2,545.75	2,468.00

Precious Metals (source: www.kitco.com)

ทองคำ (Gold)

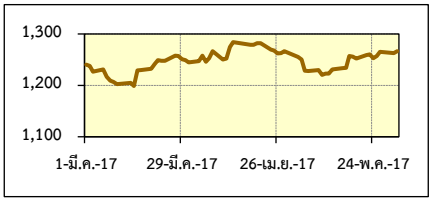

USD/Troy Oz	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	1,265.63	1,245.00
ราคาสูงสุด	1,284.15	1,266.20
ราคาต่ำสุด	1,245.80	1,220.40

เงิน (Silver)

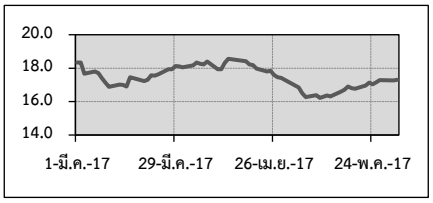

USD/Troy Oz	เม.ย.60	พ.ค.60
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	18.06	16.76
ราคาสูงสุด	18.56	17.31
ราคาต่ำสุด	17.90	16.22

Others (source: www.indexmundi.com, www.gtis.com)

ถ่านหิน (Coal)

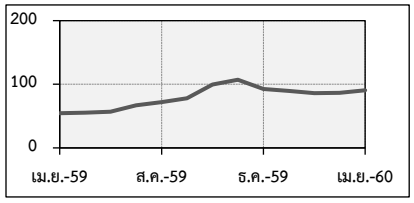

โพแทสเซียมคลอไรด์ (Potassium Chloride)

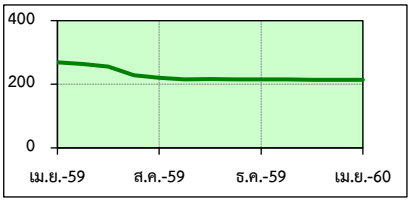

ยิปซัม (Gypsum)

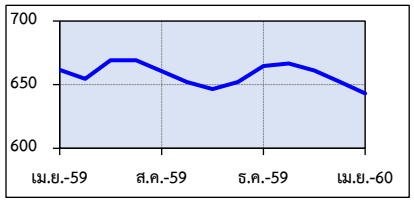

พอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (Portland Cement)

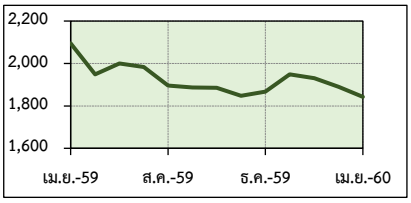

แร่เหล็ก (Iron Ore)

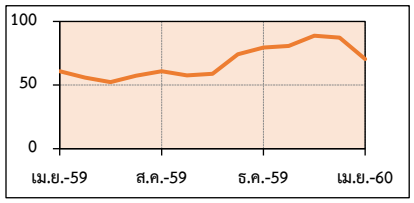

การค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่

ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐

นายกุศล ภูวภรณ์กุล

การส่งออก

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน สินค้าแร่และผลิตภัณฑ์ (Mining Product)	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท) (Export Values)	เทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ) (YOY)	เทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ) (MOM)
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	๑๔,๔๓๓.๓๓	๑๗.๘๘	- ๒๑.๔๐
ผลิตภัณฑ์เซรามิก	๑,๓๕๐.๖๘	- ๓.๖๙	- ๒๖.๓๐
ปูนซีเมนต์	๑,๔๒๐.๔๖	- ๒๗.๘๐	- ๒๒.๔๐
แก้วและกระจก	๑,๓๕๗.๒๔	- ๔.๘๖	- ๑๘.๒๐
ยิปซัม	๔๒๗.๑๘	- ๗.๖๕	- ๒๔.๙๐
เฟลด์สปาร์	๗๘.๔๐	๑๓๗.๔๐	๔๕.๖๑
แบไรต์	๑๑.๒๑	- ๑๘.๓๐	- ๔๓.๓๐
ฟลูออสปาร์	๑๒.๔๕	- ๓๑.๖๐	- ๘.๕๙
อื่นๆ	๖๘.๗๓	-	- ๕.๗๔
รวม	**๑๙,๑๕๙.๖๘**	-	**- ๒๑.๕๓**

การนำเข้า

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน สินค้าแร่และผลิตภัณฑ์ (Mining Product)	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท) (import Values)	เทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ) (YOY)	เทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ) (MOM)
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	๓๑,๕๐๖.๓๒	๒.๘๘	- ๑๔.๕๖
สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์*	๒๓,๔๔๖.๒๗	๑๙.๙๘	- ๑๔.๑๕
ผลิตภัณฑ์โลหะ**	๑๐,๒๑๗.๔๙	๓.๘๒	- ๑๐.๗๒
ถ่านหิน	๔,๔๔๐.๒๑	๑๔.๖๔	- ๑๔.๓๖
แก้วและกระจก	๒,๒๓๘.๙๒	๕.๗๘	- ๑๒.๘๘
แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่***	๙๒๑.๘๐	- ๙.๖๘	- ๑๒.๖๓
ผลิตภัณฑ์เซรามิก	๘๒๑.๗๗	๒.๗๒	- ๔.๖๙
ปูนซีเมนต์ (อะลูมินัสซีเมนต์)	๔๑๖.๕๐	๔.๖๖	- ๑๒.๖๓
อื่นๆ	๒๓๙.๗๕	-	- ๒๒.๗๗
รวม	**๗๔,๒๔๙.๐๓**	-	**- ๑๓.๗๒**
ดุลการค้า	**- ๕๕,๐๘๙.๓๕**		**- ๑๐.๖๗**

* ประกอบด้วย ทองแดง อะลูมิเนียม ตีบุก สังกะสี ไนโอเบียม แทนทาลัม และอื่นๆ

** ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ทำด้วยเหล็ก ทองแดง อะลูมิเนียม โลหะสามัญ

*** ประกอบด้วย แร่หินอ่อนและหินแกรนิต เคโอลินและดินที่ใช้ในอุตสาหกรรม แอสเบสทอส และผลิตภัณฑ์จากแร่อื่น

อ้างอิง : รายงานสถิติการค้าไทย,กระทรวงพาณิชย์ http//www2.ops3.moc.go.th

econ FOCUS

การแบ่งปันผลประโยชน์ในอุตสาหกรรมเหมืองแร่

บุญญวัฒน์ ขุนอินทร์

ทรัพยากรแร่ถือเป็นทรัพยากรของชาติ ถึงแม้ว่าแหล่งทรัพยากรแร่นั้นจะอยู่ในที่ดินของใครก็ตาม รัฐในฐานะตัวแทนของประเทศและประชาชน จึงต้องมีหน้าที่บริหารจัดการทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ หากรัฐดำเนินกิจการเหมืองแร่เองผลประโยชน์ก็จะตกอยู่กับประเทศโดยตรง แต่โดยทั่วไปแล้วการลงทุนทำเหมืองแร่มักมีความเสี่ยงสูง ใช้เงินลงทุนจำนว นมาก ต้องใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัย และได้รับผลตอบแทนค่อนข้างช้า จึงให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ ปัจจุบันประเทศไทยได้ให้สิทธิ์ในการทำเหมืองแร่แก่เอกชนโดยการอนุญาตประทานบัตรทำเหมืองแร่แล้วเรียกเก็บผลประโยชน์จากเอกชน เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในอดีตที่ผ่านมารัฐมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับการทำเหมืองแร่บางชนิด เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร เป็นต้น

การกำหนดสัดส่วนของการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างเอกชนและภาครัฐว่าจะเป็นเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐว่าต้องการสัดส่วนมากน้อยเพียงใด แต่รัฐต้องคำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากรแร่และความเสี่ยงจากการสำรวจและผลิต โดยรูปแบบการจัดเก็บควรอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และต้องมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ รวมทั้งมีแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนด้วย ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพของทรัพยากรแร่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ โดยมีศักยภาพของทรัพยากรแร่เป็นลำดับที่ ๑๑๐ จาก ๑๒๒ พื้นที่ทั่วโลก และเป็นลำดับรองสุดท้ายของเอเชียและอาเซียน ในปี ๒๐๑๔ และไม่ติดอันดับในผลสำรวจในปี ๒๐๑๕ และ ๒๐๑๖ ทำให้รัฐไม่มีอำนาจต่อรองในการเรียกเก็บผลประโยชน์ในสัดส่วนสูง ๆ ได้

การจัดอันดับประเทศที่มีดัชนีศักยภาพทรัพยากรแร่ภายใต้กฎระเบียบที่ดีที่สุด[๑] (เฉพาะประเทศในทวีปเอเชีย)

ประเทศ	๒๐๑๔	๒๐๑๕	๒๐๑๖
ฟิลิปปินส์	๖๕	๓๗	๑๐
จีน	๘๑	๔๑	๓๗
คาซัคสถาน	๗๖	๘	๔๕
มองโกเลีย	๕๑	๖๐	๔๗
อินโดนีเซีย	๓๕	๓	๔๘
อัฟกานิสถาน	-	-	๗๖
เมียนมาร์	๓๑	๒๗	๗๘
อินเดีย	๖๙	๕๔	๙๔
มาเลเซีย	๑๒๑	๘๔	๑๐๒
เวียดนาม	๗๐	๓๔	-
สปป.ลาว	๓๓	๖๓	-
คีร์กีซสถาน	๙๕	๖๗	-
กัมพูชา	๑๐๔	-	-
ไทย	๑๑๐	-	-

ที่มา: สถาบันเฟรเซอร์ (Fraser Institute) ๒๐๑๔-๒๐๑๖

นอกจากประเด็นด้านการกำหนดสัดส่วนการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับรัฐแล้ว ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาด้วย คือ ผลประโยชน์ที่รัฐ

---

[๑] พิจารณาจากดัชนีศักยภาพทรัพยากรแร่ภายใต้กฎระเบียบที่ดีที่สุด (Best Practice Mineral Potential Index) คือ ศักยภาพทรัพยากรแร่ที่อยู่ภายใต้ข้อสมมติว่าในแต่ละพื้นที่ไม่มีข้อจำกัดในด้านการใช้ที่ดินและมีนโยบายการบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่ดีที่สุด ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของทรัพยากรแร่ในแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง สำรวจโดยสถาบันเฟรเซอร์ (Fraser Institute) ในปี ๒๐๑๔-๒๐๑๖

เรียกเก็บนั้นควรจะจัดสรรไปให้แก่ใครบ้าง จึงจะทำให้การจัดสรรผลประโยชน์นั้นมีความเป็นธรรม เนื่องจากการทำเหมืองแร่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน ถึงแม้ว่าเมื่อมีโครงการเหมืองแร่แล้วจะทำให้สังคมบางส่วนดีขึ้นหรือได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้สังคมบางส่วนแย่ลงหรือเสียประโยชน์ ซึ่งตาม**หลักประสิทธิภาพของคาร์ลดอ-ฮิกส์ (Kaldor-Hicks Efficiency)** แล้ว โครงการเหมืองแร่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพขึ้นได้ เมื่อผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากการทำเหมืองแร่จะต้องนำผลประโยชน์ที่ได้จากการทำเหมืองแร่มาชดเชยให้กับผู้เสียผลประโยชน์จนรู้สึกว่าไม่ได้เสียประโยชน์ไป ดังนั้นผู้ได้รับผลกระทบซึ่งเป็นผู้ที่เสียผลประโยชน์จากการทำเหมืองแร่ จึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ในสัดส่วนที่มากที่สุด ซึ่งปัจจุบันรัฐได้จัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งหมดร้อยละ ๖๐ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจะได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่รวมกันถึงร้อยละ ๔๐[๒]

สำหรับแนวโน้มในการแบ่งปันผลประโยชน์ในอนาคตจะต้องพิจารณาผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ให้ครบถ้วนทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน ซึ่งจะทำให้มีการเรียกเก็บผลประโยชน์ทั้งในรูปตัวเงินและในรูปอื่น ๆ มากขึ้น และมีการจัดสรรผลประโยชน์ไปยังพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากขึ้น รวมทั้งจะไม่มีมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการเหมืองแร่ในด้านภาษี เนื่องจากเป็นมาตรการที่ทำให้การแบ่งปันผลประโยชน์เบี่ยงเบนไปจากสัดส่วนที่ควรจะเป็น คือ สัดส่วนที่ผู้ประกอบการได้รับจะสูงกว่าที่ควรจะเป็น และสัดส่วนที่รัฐและชุมชนได้รับจะต่ำกว่าที่ควรจะเป็นนั่นเอง

[๒] พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ต้องจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประทานบัตรตั้งอยู่ ร้อยละ ๒๐, องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่ประทานบัตรตั้งอยู่ ร้อยละ ๒๐ และองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน ร้อยละ ๑๐

อ้างอิง

Fraser Institute.

https://www.fraserinstitute.org/sites/default/files/survey-of-mining-companies-2014.pdf

https://www.fraserinstitute.org/sites/default/files/survey-of-mining-companies-2015.pdf

https://www.fraserinstitute.org/sites/default/files/survey-of-mining-companies-2016.pdf

สาระน่ารู้ ปูนปลาสเตอร์

นางสาวมยุรี ปาลวงศ์

ปูนปลาสเตอร์ : Plaster หรือ Plaster of Paris ได้มีการค้นพบที่คาบสมุทรอนาโตเลีย (ตุรกีปัจจุบัน) และซีเรียมากว่า ๙,๐๐๐ ปีแล้ว แต่ที่เรารู้จักกันดีก็คือ การนำมาเป็นวัสดุก่อสร้างในการทำพีระมิดของชาวอียิปต์ เมื่อประมาณ ๕,๐๐๐ ปี โดยมีการบันทึกถึงขั้นตอนการผลิต จากการนำแร่ยิปซัมมาเผาแล้วบดให้เป็นผง และนำไปผสมกับน้ำเมื่อต้องการใช้งาน ในปี ค.ศ.๑๕๔๕ พบบันทึกการใช้ปูนปลาสเตอร์ในอิตาลี และต่อมาประมาณปี ค.ศ. ๑๗๗๐ จึงเริ่มผลิตและใช้ปูนปลาสเตอร์ในฝรั่งเศสกันมากขึ้น และค่อยขยายใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศต่าง ๆ ของทวีปยุโรป ปูนปลาสเตอร์ถูกใช้เป็นวัสดุเชื่อมต่อระหว่างก้อนหินแต่ละก้อนในการสร้างพีระมิด และได้ถูกใช้งานมาอย่างยาวนานของวงการก่อสร้าง จนกระทั่งในช่วงศตวรรษที่ ๒๐ ปูนปลาสเตอร์เริ่มนำมาใช้อย่างกว้างขวางนอกอุตสาหกรรมก่อสร้าง เช่น การนำมาใช้ในอุตสาหกรรมเซรามิก ประเภทสุขภัณฑ์ เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร เครื่องประดับ ในวงการทันตกรรม การหล่อโลหะ เครื่องประดับ เครื่องมือการแพทย์ เครื่องสำอางและงานอื่นอีกหลาย ๆ งาน

คุณสมบัติ

คุณสมบัติหลักของปูนปลาสเตอร์ที่ได้รับความนิยมในการใช้งาน คือ ความสามารถที่จะแข็งตัวได้รูปตามแม่พิมพ์ที่ใช้ โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ปูนปลาสเตอร์มีคุณสมบัติที่ดี ดังนี้

๑. เนื้อปูนเป็นผงละเอียด ไม่จับตัวเป็นก้อน

๒. เนื้อปูนปลาสเตอร์เมื่อผสมน้ำจะต้องมีการถ่ายความร้อนออกมา

๓. เป็นปูนที่ใช้น้ำในการผสมน้อย แต่เนื้อปูนเหลวและไหลลื่นดี

๔. สามารถอุ้มน้ำในเนื้อปูนให้ไว้ได้นานตลอดช่วงก่อนที่จะทำงานเสร็จ ไม่ใช่เนื้อปูนแห้งเร็ว ในขณะที่งานยังไม่เสร็จ

๕. เมื่อเนื้อปูนแห้งหรือแข็งตัว เนื้อปูนควรมีการขยายตัวน้อยหรือคงที่ให้มากที่สุด

๖. เนื้อปูนปลาสเตอร์มีการแข็งตัวในเวลาที่พอเหมาะ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป ซึ่งปกติใช้เวลาแข็งตัวประมาณ ๕-๑๐ นาที

๗. เนื้อปูนปลาสเตอร์ไม่ทำปฏิกิริยากับแม่พิมพ์ที่รุนแรงหรือทำให้แม่พิมพ์เสื่อมตัวเร็วเกิน

การผลิต

ปูนปลาสเตอร์ทำมาจากแร่ยิปซัม มีชื่อทางเคมีว่า แคลเซียมซัลเฟตไดไฮเดรต ในโครงผลึกจะมีน้ำ ๒ หน่วยต่อแคลเซียมซัลเฟต ๑ หน่วย เมื่อนำยิปซัมมาเผาแคลไซน์ของน้ำบางส่วนจะระเหยออกไปกลายเป็นปูนปลาสเตอร์ ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า แคลเซียมซัลเฟตเฮมิไฮเดรต ในโครงผลึกจะมีน้ำเพียง ๑ หน่วยต่อแคลเซียมซัลเฟต ๒ หน่วย ปฏิกิริยาดังกล่าวนี้เป็นปฏิกิริยาผันกลับได้ ดังนั้น เมื่อเราเติมน้ำลงไปปูนปลาสเตอร์จะทำปฏิกิริยากับน้ำเกิดเป็นผลึกรูปเข็มของยิปซัมและกลายเป็นก้อนแข็งอีกครั้ง กระบวนการดังกล่าวนี้จะใช้เวลาประมาณ ๒๐-๓๐ นาที ซึ่งยาวนานพอที่ปูนเหลวจะไหลตัวเต็มตัวในแบบพิมพ์ได้อย่างอิสระ ปูนปลาสเตอร์จึงเป็นวัสดุที่เหมาะกับการหล่อแบบให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ ได้ตามต้องการ ปูนปลาสเตอร์ที่เริ่มแข็งตัวใหม่ๆ จะค่อนข้างร้อน เนื่องจากปฏิกิริยาการเซ็ตตัวของปูนปลาสเตอร์จะคลายความร้อนออกมานั่นเอง

ชนิดของปูนปลาสเตอร์

ปูนปลาสเตอร์แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ ปูนปลาสเตอร์ตามลักษณะผลึกทางเคมี และปูนปลาสเตอร์ตามลักษณะการใช้งาน

ปูนปลาสเตอร์ตามลักษณะผลึกทางเคมี ได้แก่

๑. แอลฟาปลาสเตอร์ (Alpha Plaster) หรือปูนปลาสเตอร์หินหรือปูนปลาสเตอร์ซีเมนต์ มีชื่อทางเคมี แอลฟาแคลเซียมซัลเฟตเฮมิไฮเดรต ซึ่งผลิตได้จากการนำยิปซัมมาผ่านการให้ความร้อนที่อุณหภูมิประมาณ ๑๒๐ °C ภายใต้สภาวะที่มีความชื้นหรือมีแรงดันไอน้ำ ปูนปลาสเตอร์ชนิดนี้ มักผลิตออกมาให้มีสีฟ้าหรือสีเขียว เนื้อปูนเป็นผงที่มีความละเอียดสูง ดูดน้ำต่ำ ต้องการน้ำในการผสมน้อย ทำให้เนื้อผลิตภัณฑ์มีความพรุนน้อย ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงสูง ไม่แตกหักง่าย แต่จะมีน้ำหนักมากกว่าปูนชนิดที่สองและมีราคาสูงกว่า โดยผลิตภัณฑ์ที่ใช้ปูนชนิดนี้เป็นวัตถุดิบในการผลิต เช่น กระเบื้องหลังคา และแม่พิมพ์ในงานอุตสาหกรรม

๒. เบต้าปลาสเตอร์ (Beta Plaster) หรือปูนปลาสเตอร์ธรรมดา มีชื่อทางเคมี เบต้าแคลเซียมซัลเฟตเฮมิไฮเดรต ซึ่งผลิตได้จากการนำยิปซัมมาเผาหรือผ่านการให้ความร้อนภายใต้สภาวะแห้งหรือไม่มีไอน้ำ ซึ่งจะเผาตั้งแต่ระดับอุณหภูมิ ๑๒๘ °C ถึง ๑๖๓ °C ปูนปลาสเตอร์ชนิดนี้มีลักษณะเป็นผงสีขาว ราคาที่จำหน่ายจะถูกกว่าปูนชนิดแรก เนื่องจากผลิตภัณฑ์จะมีความพรุนสูง ดูดซึมน้ำได้มาก และต้องการน้ำในการผสมมากกว่าปูนปลาสเตอร์ชนิดแรกถึง ๒-๓ เท่า ทำให้มีความความแข็งแรงต่ำ แตกหักง่าย จึงเหมาะสำหรับใช้ทำแม่พิมพ์ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ปูนชนิดนี้ เช่น ปูนปั้นตุ๊กตาหรือรูปปั้นต่างๆ

ปูนปลาสเตอร์ตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่

๑. Tableware เป็นปูนปลาสเตอร์สำหรับทำเพื่อขึ้นรูปในอุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ครัวเรือนเช่น ถ้วย จาน ชาม หรือแก้วน้ำในลักษณะต่างๆ

๒. Sanitary เป็นปูนปลาสเตอร์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตสุขภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ สามารถให้ผลิตภัณฑ์ที่มีความแข็งแรงสูง และมีอายุการใช้งานยาวนาน

๓. Giftware เป็นปูนปลาสเตอร์ที่ใช้ในงานขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ภายใต้แรงดันปานกลาง (Medium Pressure) และผลิตภัณฑ์ภายใต้แรงกด (Ram press)

๔. Profin เป็นปูนปลาสเตอร์ที่ใช้สำหรับฉาบรอยต่อแผ่นยิปซั่ม ฉาบปิดหัวสกรู ฉาบรอยปุผนัง หรืองานซ่อมแซมพื้นผนังต่างๆ ซึ่งเหมาะสำหรับงานภายในอาคารที่มีโอกาสสัมผัสน้ำ

๕. Proplaster เป็นปูนปลาสเตอร์ที่มีเนื้อปูนละเอียดสูง เหมาะสำหรับฉาบทับหน้าไฟเบอร์ยิปซัม เพื่อเพิ่มความแข็งแรงมีเนื้อกลมกลืนกับแผ่นยิปซัม ใช้สำหรับผลิตแม่พิมพ์ในงานอุตสาหกรรม ใช้ขึ้นรูปชิ้นงานหัตถกรรม ตุ๊กตา และรูปปั้นต่าง ๆ ใช้ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ครัวเรือน เช่น ถ้วย โถ จาน ชาม เป็นต้น

การเก็บรักษาปูนปลาสเตอร์

ปูนปลาสเตอร์ จะเสื่อมสภาพได้ง่ายเมื่อถูกน้ำหรือความชื้น ควรเก็บไว้ในที่แห้ง ไม่ควรวางกระสอบปูนปลาสเตอร์บนพื้นซีเมนต์ที่มีความเย็นหรือมีความชื้นโดยตรง จะต้องหาชั้นรองทุกครั้ง การสั่งปูนปลาสเตอร์ไม่ควรสั่งมากเกินไป ถ้าใช้ปูนปลาสเตอร์ไม่หมดภายใน ๖ เดือน ปูนปลาสเตอร์จะเสื่อมสภาพ มีคุณภาพไม่เหมือนเดิม และเมื่อเปิดปากถุงปูนปลาสเตอร์แล้ว ควรเทใส่ถังเก็บที่มีฝาปิดเก็บไว้ กันฝนและความชื้นในอากาศ บริเวณที่วางเก็บปูนปลาสเตอร์ไม่ควรวางอยู่บนก๊อกน้ำ ซึ่งอาจจะกระเด็นมาถูกได้โดยง่าย ควรใช้ปูนที่สั่งครั้งแรกให้หมดก่อน จึงเริ่มใช้ปูนที่สั่งมาใหม่ โดยทำเครื่องหมายเอาไว้หรือเขียนเครื่องหมายเอาไว้ หรือเขียนวันที่ไว้บนปากถุงให้ชัดเจน

การใช้ประโยชน์

ประโยชน์ที่สำคัญของปูนปลาสเตอร์ คือ ใช้ในการหล่อแบบเป็นชิ้นงาน เช่น หน้ากาก ตุ๊กตา และสิ่งของประดับบ้าน ทำเฝือกสำหรับคนไข้ที่ประสบอุบัติเหตุกระดูกแขนหรือขาหัก ใช้พิมพ์รอยมือหรือเท้าสำหรับศึกษาและงานสืบสวน รวมถึงทำแบบพิมพ์สำหรับการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิก ใช้ขึ้นรูปเครื่องใช้สุขภัณฑ์ต่าง ๆ ใช้ขึ้นรูปในงานทันตกรรม ใช้ขึ้นรูปผลิตแผ่นกระเบื้องมุงหลังคา ใช้ฉาบ ปุปิดผนัง รอยต่อ รอยแตก หรือใช้ฉาบปิดตกแต่งงานก่อสร้างต่าง ๆ การใช้ปูนปลาสเตอร์ทำแบบสำหรับขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิกมีข้อดีหลายประการ เนื่องจากปูนปลาสเตอร์มีความแข็งแรงและผิวหน้าเรียบ สามารถเก็บรายละเอียดต่างๆ

ของต้นแบบได้ดี รวมถึงมีรูพรุนมาก จึงสามารถดูดน้ำออกจากเนื้อดินได้ ทำให้เนื้อดินแห้งเร็วกว่าการใช้วัสดุอื่นทำแบบ นอกจากนั้นยังมีราคาถูกอีกด้วย ข้อควรระวังในการทำแบบปูนปลาสเตอร์ คือ จะต้องกำจัดฟองอากาศที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำปฏิกิริยาระหว่างปูนปลาสเตอร์กับน้ำออกให้หมด มิฉะนั้นจะทำให้เกิดรูพรุนขนาดใหญ่ซึ่งจะส่งผลต่อความแข็งแรง และการดูดซึมน้ำของแบบที่ได้

ที่มา

มยุรี ปาลวงศ์ ประโยชน์ของยิปซัม สำนักบริหารยุทธศาสตร์
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
http://www.material.chula.ac.th/RADIO47/September/radio9-3.htm
http://www.siamchemi.com